

Informace o právní úpravě na ochranu oznamovatelů - tzv. whistleblowers

Dne 20. 6. 2023 vstoupila v platnost právní úprava ochrany oznamovatelů, již zakládá zákon č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, a doprovodný tzv. změnový zákon č. 172/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o ochraně oznamovatelů. Právní úpravou se plní transpoziční povinnost vůči směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie. Zákony nabývají účinnosti dne 1. 8. 2023.

Nová zákonná úprava stanoví právní nástroje ochrany oznamovatelů protiprávního jednání (whistleblowing). Zákon poskytuje ochranu osobám v pracovněprávních a jiných obdobných vztazích v souvislosti s jejich oznámením protiprávního jednání ze strany zaměstnavatele či jiné osoby. Zákon přitom stanoví obecný zákaz odvetných opatření, přičemž odvetné opatření je definováno jako jednání v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností oznamovatele, jež bylo vyvoláno oznámením a jež oznamovateli nebo dalším osobám může způsobit újmu.

Zákon o ochraně oznamovatelů stanoví pro povinné subjekty povinnost zavést vnitřní oznamovací systém a způsoby oznamování. Pokud jde o předmět oznámení, zákon o ochraně oznamovatelů pokrývá všechny trestné činy a protiprávní jednání v oblasti finančnictví, daně z příjmů právnických osob, předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ochrany spotřebitele a bezpečnosti a souladu s požadavky na výrobky podle právních předpisů, bezpečnosti dopravy, přepravy a provozu na pozemních komunikacích, ochrany životního prostředí, bezpečnosti potravin a krmiv a ochrany zvířat, radiační ochrany a jaderné bezpečnosti, zadávání veřejných zakázek, veřejných dražeb a hospodářské soutěže, ochrany vnitřního pořádku a bezpečnosti, života a zdraví, ochrany osobních údajů, soukromí a bezpečnosti sítí elektronických komunikací a informačních systémů, ochrany finančních zájmů EU a fungování vnitřního trhu včetně ochrany unijních pravidel hospodářské soutěže a státní podpory.

Společnost TES VSETIN a.s. jako povinný subjekt prohlašuje, že má vydán vnitřní předpis (směrnici), který upravuje problematiku whistleblowingu v rámci organizace.

V souladu s požadavky právní úpravy je zaveden vnitřní oznamovací systém (dále jen VOS), který představuje souhrn postupů a nástrojů sloužících k přijímání oznámení příslušnou osobou, nakládání s ním, ochraně totožnosti oznamovatele a dalších osob, ochraně informací uvedených v oznámení a komunikaci s oznamovatelem.

Totožnost oznamovatele není možné sdělit bez jeho výslovného souhlasu žádné třetí osobě, tedy ani samotnému zaměstnavateli, ani orgánu, s jistými zákonem stanovenými výjimkami.

Každý oznamovatel, který se v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností dozví o možném protiprávním jednání, které má znaky trestného činu nebo porušuje právní předpis ČR či předpis EU, může podat oznámení písemně (elektronicky i v listinné podobě), nebo ústně – osobně (v přiměřené lhůtě) i telefonicky.

Příjem a zpracování všech informací z oznámení a při řešení daného problému je oprávněna pouze příslušná osoba, která posoudí oznámení z hlediska jeho důvodnosti a pravdivosti a vyrozumí oznamovatele ve stanovených lhůtách a povinnému subjektu navrhne přijmout opatření k nápravě. Příslušná osoba je samozřejmě vázána mlčenlivostí, a to i vůči „svému“ povinnému subjektu - zaměstnavateli. Příslušná osoba vyrozumí oznamovatele o přijetí oznámení i o způsobu jeho vyřízení (ve stanovených lhůtách) a všechny materiály, které jsou zpracovány v souvislosti s oznámením eviduje po dobu 5 let.

Kontakt na příslušnou osobu:

ROCHOWANSKÁ Tereza

tel: +420 604 222 502

Email: whistleblowing@tes.cz